

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Clausula XIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

darur in acceptatione Dei, qui semper præsumitur melioris operis esse contentus. Hanc Tancredi sententiam probabilem esse, infirmari, non possum.

Vota subditorum.

13. **S**eptima Controversia. Scimus vota personarum sub alterius potestate existentium posse irritari ab eo in quo potestas ejusmodi residet. V. G. vota Filii à Patre, uxoris à marito, servi à Domino, &c. modo, & cum illis limitationibus, quas diximus alibi, cum de a voti Relaxatione tractavimus. Jam quærimus, si filius V. G. impubes vovit castitatem absolutam, potest ne ejus commutationem obtinere à suo Confessario per Bullam?

Ratio dubitandi est, quia hoc votum, quamvis reservatum, potest irritari à Patre, ut ibidem dictum est, ergo videtur deficere à perfectione voti reservati, & consequenter videtur commutabile, tum per Bullam, tum ab Episcopo.

Respondeo. Ita putat propter dictam rationem Guttieres. Sed profecto perperam; nam nec per Bullam, nec ab Episcopo commutari potest. Siquidem vota illa ideo irritantur à Patre, &c. quia Pater habet dominativam potestatem in filium; quam potestatem dominativam non aufert, nec limitat Pontifex, quando sibi vota illa excepta reservat. At à Confessario, vel aliis Prælati, idem Pontifex aufert, vel limitat jurisdictionem, per quam debeant illa vota commutari, vel dispensari, qua quidem limitatione supposita, nihil prædicti poterunt omnino. Ita Suar.

c Suar. l. 6 e aliique.

de Voto c.

26. n. 4.

Castrop.

10. 3. r. 5.

dis. 2. p. 11.

12. n. 11.

Vota reservata, quorum dispensatio est necessaria.

14. **O**ctava Controversia. In aliquibus Casibus urgentis necessitatis potest Episcopus dispensare in his reservatis votis, quando scilicet imminet grave aliquod damnum nisi dispenset; & ad Pontificem aditus non est; ut, si quis ligatus voto Religionis, tamen, nisi puellam, quam defloravit, sine mora ducat uxorem, timeantur gravia scandala, & sita; nam tunc poterit Episcopus dispensare. Jam, quæro, an tunc possit hoc votum,

commutari per Bullam? Ratio autem id affirmandi est, quia per Bullam commutari possunt omnia vota, quæ dispensare potest Episcopus; cum igitur possit hoc Episcopus dispensare, poterit, & Confessarius per Bullam electus, commutare.

Respondeo. Ita propter dictam rationem putant aliqui apud Dianam. Sed negandum omnino est cum Sanchez, & aliisque. Ratio est, quia non est verum Confessario electo per Bullam concedi, posse commutare vota omnia, quæ potest Episcopus. Episcopus enim habet potestatem ordinariam, at Confessarius solum Delegatam; unde non est mirum, si Confessarius non possit, quia illi nullo modo in sua Delegatione per Bullam conceduntur nota reservata, conceduntur autem Episcopo in illa necessitate, propter quamdam Pontificis tacitam licentiam.

d Dian. p.

6. r. 6. r.

sol. 50.

e Sanchez. l.

8. matr. d.

15. n. 10.

Pontius. l.

9. matr. c.

10. n. 11.

CLAUSULA DECIMATERTIA.

Item, prædicto Commissario datur facultas, ut suspendere possit, dicto anno durante, omnes similes, aut dissimiles Indulgentias, & facultates ab eisdem, & à Sede Apostolica, vel ejus auctoritate concessas quibusvis Ecclesiis, Monasteriis, Hospitalibus, piis locis, Universitatibus, Confraternitatibus, & singularibus Personis, in Regnis, Insulis, Terris, Locis, & Dominiis præfatis, &c.

Et paulo post.

Ita, ut interim neque publicari, neque predicari possint, neque publicate cuiusvis hominum communiter, vel divisim suffragentur. Exceptis tamen concessis Ordinum Mendicantium Superioribus, quo ad eorum fratres.

Item, dicto Commissario conceditur etiam facultas, ut ipse, per se, vel per alium, vel alios, (quantum, & quoties sibi videbitur) Indulgentias, & alias Grantias per eum suspensas in favorem illorum, quæ præsentium Gratiarum in hanc causam pro Religionis defensione concessarum, participes effecti fuerint, revalidare, absque alio premio, possit.

CAPUT DECIMUMQUARTUM.

De Suspensione Indulgentiarum, &c.

IN his Clausulis conceditur potestas Commissario Cruciatæ suspendendi omnes alias Indulgentias, & gratias, qui de facto suspendit, quando Bullam promulgat (pro illo scilicet promulgationis anno) quamvis deinde idem Commissarius in eadem promulgatione concedat Bullam sumentibus revalidationem prædictarum Indulgentiarum, & Gratiarum. Quare qui Bulla caret, non acquirit illas Indulgentias, quia pro ipso suspensæ remanent; qui autem Bullam accipit, eas acquirit, quia pro Bullam accipientibus revalidantur ea, quæ Commissarius paulo ante suspenderat.

Porro plura hic sunt clara, plura sub controuersia, de quibus breuiter, & sigillatim.

§. I.

Quanam Gratia per Promulgationem Bullæ suspendantur, vel non suspendantur, quo ad Saculares.

1. **E**X contextu tenoris Bullæ recte Doctores eas Indulgentias, facultates, gratiasque suspendi colligunt, quæ obstant expeditioni hujus Bullæ Cruciatæ, hoc est, quæ illam aliquo tandem modo impediunt, non suspendi vero, quæ nequaquam impediunt,

2. Rursum eas suspendi, quæ à Summo Pontifice, vel ejus auctoritate concessæ sunt.

3. Denique eas suspendi, quæ sunt concessæ Ecclesiis Hospitalibus, Pius Locis, Universitatibus, Confraternitatibus, singularibus Personis in Regnis, locisque in quibus Bulla promulgatur.

4. Hinc ergo suspenduntur Privilegia prædictis concessa celebrandi ante auroram, vel post meridiem, & similia, quæ concedit Bulla, quia illa impediunt Bullæ expeditionem: nam fideles contenti illis suis Privilegiis, non essent valde faciles, ad recipiendam Bullam.

5. Contra, non suspenduntur Indulgentiæ, Privilegia, & facultates in corpore Juris contenta, quia Commissarius solum suspendere valet illa, quæ speciali auctoritate Pontificis conceduntur, hæc autem in Jure contenta, sunt concessa auctoritate quidem ejusdem

Pontificis, sed publica, & veluti communi. Adde, per clausulam generalem non suspendi, ea, quæ in Jure, continentur, nisi eorum fiat mentio, ut docet Bartholus & communiter receptus, & Castropalaus, b aliique; hanc sententiam quod per Bullam non suspendantur quæ in Jure communi continentur, sequitur Diana, c & multi apud Gallegum, d qui recenset aliquas facultates concessas in dicto communi Jure, quamvis sciam, Mendo contrarium sentire, sed contra illum late agit Bardi. e

6. Nec item suspenduntur facultates absolvendi, dispensandi, commutandi, quas habent. Episcopi, quia facultates hæc non conceduntur, nec locis, nec singularibus personis, sed Dignitati Episcopali.

7. Nec denique suspenduntur Indulgentiæ & gratiæ, quas aliis concedunt dicti Episcopi, quia Commissarius solum suspendere potest, quæ concedit Pontifex.

8. Gratiæ, quæ sunt omnino dissimiles illis, quas concedit Bulla, qualis est V. G. facultas testandi. Missas celebrandi cum Altari portatili, ingrediendi Monasteria Monialium, non suspenduntur; si quidem hæc non impediunt expeditionem Bullæ. Quando ergo in hac decimatertia Clausula dicitur, suspendi gratias similes, vel dissimiles, intelligitur de dissimilibus quoad modum; sic enim impediretur Bullæ expeditio, qualis esset V. G. facultas celebrandi duabus horis post meridiem, cum Bullæ Commissarius solum Personis, Qualificatis concedat per horam unam. Uti diximus sup. c. 5. §. 6. n. 2. Hæc sunt fere certa ex Castropalao f breuiter collecta.

9. Jam dubitari potest z. An suspendantur Indulgentiæ, quas possunt Fideles acquirere, exhibentes aliquod opus pium dum habent numismata sacra, Imagines, Coronas, grana, &c. quibus affixit Summus Pontifex Indulgentias.

10. Respondeo. Suspendi docent Castropalaus, g & Bardi, h quia hæc sunt concessæ singularibus Personis eas Imagines deferentibus: nam Bullæ tenor ait, se suspendere Indulgentias singularibus personis concessas. Verum non suspendi, unde has acquiri sine Bulla, docent Trullen. Rodr. Riccius, adducti a Bardi l. c. quia non singularibus personis, sed omnibus Christi Fidelibus, sub illa tamen conditione, si illas Imagines habeant, eæ Indulgentiæ

dulgentiæ conceduntur. Hæc posterior sententia est mihi probabilior.

11. Dubitari potest Tertio, de Jubilæo, quod toti Reip. Christianæ solet concedi à Pontifice.

Respondeo. Hoc non suspendi, certum sit, atque adeo non esse opus Bullæ ad illius Indulgentias, & Privilegia lucranda. Ratio est, quia hoc non conceditur determinatis locis, vel personis, sed omnibus totius orbis Fidelibus. Ita Gallegus a afferens praxim, qua Commissarius Cruciatæ non impedit Jubilæi publicationem nec addit, se requirere Bullam, ut in aliis Indulgentiis requirit.

12. Dubitari potest Quarto, de Altaribus privilegiatis.

12. Respondeo. Suspendi docet De Lugo, b & Bardi, c quia hæc Indulgentia est concessa loco peculiari, affertque alios pro hac sententia, inter quos numerat Dianam. d Sed certè Diana e alio in loco docet, non suspendi, sicuti ibidem Resol. 23. sustinet, Altare Privilegiatum non suspendi per annum Sanctum.

13. Dico igitur, esse probabile, non suspendi, adeoque pro Altari Privilegiato nos non indigere Bulla. Ita sustinet, præter dictum Dianam, Trullen. f Quintanad. g Galleg. h Ratio est, quia est probabile, Bullam solum suspendere Indulgentias pro vivis, non verò pro defunctis.

Confirmat Gallegus l. c. quia Bulla dicit se suspendere indulgentias concessas locis, vel personis singularibus; at Indulgentia Altaris Privilegiati non conceditur particularibus personis, sed animabus Purgatorii, Anima autem in communi, & humano modo loquendi (moraliter, inquit Gallegus, loquor non Metaphysicè) non est persona absolute dicta. Bene est; Sed illud, (moraliter non Metaphysicè loquor,) non est bene. Nam etiam Metaphysicè loquendo, Anima, nec est, nec dici potest completè, & absolute persona (quamvis sua partiali subsistentia non careat) sed incompletè solum.

14. Dubitari Quintò, potest de pauperibus. Respondeo. De his dixi satis sup. c. 3. §. 7. nu. 12.

15. Dubitari Sextò potest de Privilegiis quibusdam introductis ex legitima consuetudine, an scilicet illa per bullam suspendantur?

Respondeo. Si sint contraria Bullæ, (de quibus hic sermo esse debet) ita, ut ejus expeditionem impediunt, suspenduntur ex Bardi i qui in secunda editione mihi videtur ali- i Bard. p. quantulum obscure loqui; Andreas autem 3. tr. 1. c. 2. Mendo k ab eodem Bardi citatus absolute do- sec. 1. cet, non suspendi. Idemque tenet l Gallegus. k Idem Ratio hujus sententiæ esse potest, quia intro- ibid in ducta per consuetudinem non sunt imme- vendica- diate concessa à Papa. Bulla autem videtur tione n. solum suspendere, quæ immediate à Papa 17. conceduntur. l Gal. claus. dub. 175.

§. II.

Quanam Privilegia suspendantur, vel non suspendantur per Bullam, quoad Religiosos.

1. IN prædicta Clausula duodecima in fine, sic à prædicta suspensione excipiuntur Facultates Religiosorum Mendicantium, & consequenter Religiosorum, etiam non mendicantium, qui cum illis communicant in Privilegiis, sic, inquam, excipiuntur: exceptis tamen concessis Ordinibus Mendicantium Superioribus, quoad eorum Fratres.

2. Nomine Mendicantium hic intellige Primò Quatuor Ordines, puta Carmelitarum, S. Augustini, S. Dominici, seu Prædicatorum, S. Francisci, seu Minorum, qui Mendicantes dicuntur c. unic. de Relig. Domib. in 6. Intellige Secundò alios, qui à Summis Pontificibus Mendicantes dicti sunt in particularibus Bullis, inter quos sunt Minimi, seu Fratres S. Francisci de Paula ex Declaratione Pii V. & ex eodem est nostra Societas. Intellige Tertio illos omnes Religiosos, qui communicant in Privilegiis Mendicantium, hæc enim Exceptio, de qua loquimur, Privilegium sine dubio est.

3. Nomine Fratrum Intellige omnes Personas Religiosas, sive constitutas in sacris, sive non, sive Clericos, sive Conversos, seu Laicos, sive moniales, sive novitios, novi- m Lud. a tiasque. Ratio est, quia favor hic ex contextu Cr de Bullæ conceditur Religiosis, at hi omnes ve- Bulla d. 1. niunt nomine Religiosorum, & sic, utpote in c. 9. du. 4. refavorabili, etiam Novitii. Non intelligo Villal. tr. autem Tertiarios, & Tertiarias, qui non sunt 27. claus. Religiosi Religiosam Professionem emittentes. Ita Lud. à Cruc. m & alii. 12. nu. 12. 13.

Dd 3

4. No-

4. Nomine *facultatum*, quæ excipiuntur à prædicta suspensione, veniunt, non solum quæcumque alia Privilegia, verum etiam Indulgentiæ, quæ dictis Religiosis, quatenus Religiosis talium ordinum sunt concessæ, hæ enim certè facultates, & gratiæ sunt. Ita Ludov. à Cruce cum aliis. Adde, excipi omnia, quæ suspendi à Commissario possunt, at possunt etiam Indulgentiæ prædictæ.

a Lud. à Cr. l. c. du. 1. n. 6. Trull. lib. 1. §. 9. dub. 3. n. 1.

5. Dices. Verba Bullæ excipientia Religiosos diriguntur ad Superiores Ordinum Mendicantium, ergo dicendum est, illas solas facultates, & Indulgentias excipi, quæ conceduntur Superioribus, licet pro subditis, non verò, quæ ipsis subditis immediatè conceduntur.

Respondeo. Ex intentione Pontificis volentis, esse Religiones exceptas ab hac suspensione, manifestè apparet, excipi etiam, quæ immediatè conceduntur Religiosis, ratione tamen ipsius Religionis, non verò quæ ratione ipsius Personæ particularis. Ita Quintanadueñas b alios citans. Addit idem Auctor, id declarasse, & concessisse Leonem X. Minoribus, atque adeo omnibus communicantibus cum ipsis.

6. Ex his ergo collige. An sæcularis Bulla carens possit absolvi ab illis Religiosis, qui habent per sua Privilegia facultatem absolventi, &c. Nihil hic dicimus, an sæcularis possit acquirere Indulgentias concessas Ecclesiis, seu Monasteriis, ea V. G. tali die visitando, &c. nam de his jam §. præc. n. 3. vidimus, illas acquirere sine Bulla sæculares nequaquam posse. Loquimur ergo hic solum de prædicta facultate absolventi potestas.

Respondeo. Negant non pauci c non pauci d autem concedunt; Ego, licet negantes n. 4. & l. 7. c. 28. concedentes loqui item probabiliter puto: quare sine Bulla posse, circa sæculares, à Religiosis exerceri sua prædicta Privilegia, tutum erit; id quod mutans sententiam alibi etiam docuit Rodriquez modo e citatus.

7. Prædictorum Doctorum suas quique proserationes affert: illa mihi sufficiens videtur, quia Pontifex, ut supra vidimus, eas facultates à Commissario suspendi concedit, quæ sunt concessæ Ecclesiis, Monasteriis, Locis piis, Universitatibus, particularibus personis. At hæ facultates Religiosorum sunt

concessæ toti Ordini Religioso. Nemo autem Ordinem V. G. S. Francisci nominavit Ecclesiam, vel Monasterium, vel locum pium, vel Universitatem, vel singularem personam, sed Religionem, sed Ordinem, sed familiam Religiosam, &c. Adde Praxim timoratorum Religiosorum, qui suis prædictis Privilegiis utuntur sine scrupulo, etiam in Ordine ad sæculares non habentes Bullam. Quæ continuata praxis potuit certè legitimam consuetudinem introducere.

8. Posse tempore Interdicti sine Bulla Regulares suis quibusdam Privilegiis uti, quæ pro illo tempore habent qualis est V. G. Pulsatio Campanarum in aliquibus festivitibus tempore Interdicti occurrentibus, sequitur ex dictis, & confirmat sanè probabiliter Mendo, licet neget Bardi, id quod quia est rara praxis, fatis sit, hos Auctores indicasse.

CLAUSULA DECIMAQUARTA.

Item, mandatur à Summo Pontifice, ut Summarium Bullæ (sanè in vulgari Sermone impressum, & sigillo Commissarii, vel ejus Delegati munitum) per omnes Christi-Fideles ad prædictum Bellum contribuentes, qui hujusmodi gratiarum participes esse, voluerint, recipiantur, & retineantur.

CAPUT DECIMUMQUINTUM.

De Receptione, & Retentione Bullæ.

§. I.

Bulla, qua est recipienda, debet esse scripta, in pressa, &c.

1. Quamvis, ut privilegium habet vim, non sit semper necessaria, scriptura, nisi forte in foro externo, ut appareat, quale nam illud sit; tamen in hisce nostris Bullæ Privilegiis necessaria est receptio Bullæ scriptæ, & impressæ, ac sigillo, nomineque Commissarii, vel ejus Delegati firmatæ. Ratio est manifesta, quia sic expressè vult Pontifex, & clarè enuntiat Commissarius Cruciatæ, dum in Summario vulgari, quod Fidelibus in Sicilia distribuitur, sic habet.

Dichia-